

Toarps hembygdsförening

Nr 07 08 91

Kolerakyrkogården

Tummarp

Kyrkogård

Koordinater WGS84

En Kolerakyrkogård kom att anläggas i mitten av 1800-talet på Tummarpsgårdens marker i Toarp. Koleran- även kallad rödsot - var en ytterst smittsam sjukdom med påföljd att en begravning på den vanliga kyrkogården inte kunde ske. Man var väldigt rädd för att bli smittad.

Under åren 1853 – 1859 begrovs 30 toarpsbor på en då avsides belägen plats bakom f d Hedbergs guld. Av dessa var 22 barn, som var en särskilt

utsatt grupp för denna sjukdom, som yttrar sig i en våldsam diare`. Följden blir, att kroppen blir uttorkad som i sin tur kan leda till döden.

Den familj som drabbades hårdast i våra trakter var knallen och bonden Lars Karlsson på Frugården i Häglared. På en vecka i september 1857 förlorade han såväl sin fru Anna som 3 små barn. Dock var det 2 som klarade sig varav den då 15-årige Anders så småningom bildade familj i kalmartrakten och fick 6 barn.

Lars skälv gifte efter några år om sig med Johanna Andreasson från Hellstad och flyttade ner till torpet Strömsberg i Hjortryd. I detta äktenskap föddes 3 barn varav sonen Karl född 1870 blev kvar i bygden, gifte sig och blev bonde i Ljushult, där ättlingar fortfarande finns kvar.

Den gamla Kolerakyrkogården föll efter närmare 150 år mer eller mindre i glömska. Till sist visste man inte ens den exakta platsen.....

Med hjälp av Hembygdsforskaren Mats Beh´ns idoga studier av gamla stämmoprotokoll samt Gunnar Larsson och Arne Jörlids engagemang i Hembygdsföreningen lyckades man få upp ett intresse för en minnessten på den plats där begravningarna hade skett...

Enligt ett utförligt dokument sammanställt av Hembygdsföreningens sekreterare Lars-Göran Wässbring lyckades Arne Jörlid efter mycket letande hitta en rostig och deformerad ram vilket tydde på att ett minnesmärke varit uppsatt på platsen. Toarps Pastorat bidrog med 5.000 kronor. Hembygdsföreningen liksom företag och privatpersoner bidrog ekonomiskt eller genom arbete och gåvor för att få till det minnesmärke, som nu finns på platsen. Söndagen den 22 september 2002 ägde den högtidliga invigningen rum under ledning av Kyrkoherde Christer Wikner

[Tillbaka till Hjortryd](#)